

(Entered at the Post Office at New York, as second class matter.)

"UNIJA"
(Weekly)

The only Lithuanian
News paper published in
New York. It has a large
circulation in the United
States and Europe.

Rates of Advertising
One inch space \$1.00
" " half yearly 6.00
" " yearly 10.00

All communications to be
addressed to:

M. TWAROWSKI
25 Allen St., New York.

UNIJA

"UNIJA"
Izleina kožia Subatą
kasztuoja ant metu \$2.00
" " puses " 1.

AUROPOJE
kasztuoja ant metu \$3.00

APGARSINI MAI
kasztuoja ant metu \$10.00
puses " 6.00
už vieną siki 1.00

Grom tas praszyme elust
ant vardo

M. TWAROWSKI
25 Allen St., New York

New York, Subatoje 21 d. Kovo men. 1885 m.

N 9.

Izduotojas ir Reditojas M. Twaraukas

M 2.

APIE TIKEJIMA.

(Tąsa.)

Laukinej žmones gana rupinasi ir apie lawona: padeda ji i szopas, isdziowinia sudeda i grabus, sudagina eldijoje, supila kapa ant jo, arba wel pelenus sudeginto lawono saugsto puoduose arba kropuose. Man regisi kad newienas isz Latuwoje randamu pilkalniu yra wieta, kur musu prosenej sudagina garbu latuwininka palajlojo. Kelau dami per Anglija randame daug wieta, kur senoweje buwo kunaj deginami, o akmenines krosnis isz senowes sukrautas daugiau. sej apejname Szkotijoje; eze ir szend palydowaj sukrauna ant kapo arba ten, kur lydeja lawona apsiszoja, krosnute isz akmenu. O senowiskosios krosnis turi kelata pawydatu: wienos wadinasi *dolmens* (jas randa me netoli no Rochesterio), taj yra grinteles pastatytos isz 3 ar 4 stacziu akmenu su uždangeziu; kiti zenklaj wadinasi *menhirs*, taj yra ilgi akmenis pawienam statyti; juos randame Anglijoje ir Indijoje ar; treti zenklaj randami netoli no Bristolio, *cromlechs*, yra taj akmeninis skritulys, sutajsytas isz stowiu ratoje sudetu akmenu; widurije to skritulo buwo degintuwe, kurioje gal buwo patalpintas dolmenas. Pietineje Indijoje tokie kromlekaj tampa bazoyezionis, ir ten diewams yra dowanojami gajdzėj. Tokius pat akmenis sutinkame ir žiemuose Aprikos Jau toks paplitumas kromleku rodo, kad ne tejsje mislyta, jog jie kita gadyne buwia kuningu altorejs („Druidu aukarajs“).

Kunuj mirus dusze tur apsirinkt wieta kur norint. Wieni sako, kad jos wajdinasi kokuose nors namuose, ir ten nieks isz gywuju negyvena; nesyki girdejau latuwininkus iwajrias bujtis pasakojant apie wajdinimos mirelu jaujose (kluonuose); kiti wel swajoioja, kad duszele stankioja aplink wieta, kur jos kunas tape sudegintas, ir žiuri i gywentojus sawo kajmo, arba kitur dusze lekia i tankme miszku, ant wirszaus kalnu, ant tolimu salu, ar i dangaus platumu ar i giluma, kur saule nakwot ejna. Zulu sakosi žina ta skyte, i kuria lenda mirelej; Rymenaj tikejo, kad mirelu dusze grimzda Awerno ažere. Pagal tikejima wienu tas krasztas yra lajmes pilnas, ten yra piln žwe rienos ir žuwu; ten ir saulute wisumet szwieczia; o kiti sako, kad ten yra tamsyne, nakties urwas. Kas yra daug skajttas, tas atsimena grajku pragaro wadinamo Hades, i kuri Odysseus kad nuejo, taj rado dusziu

pawydalus beszmeclinejant; tos duszios yra apie žiamiszka gywenima užmirsziuos ir atgauna atminima tik tuomet, kada atsigeria ankauto (afierawoto) gywuoliszko kraujo Arba wel kajp aus italas Dante mokejo dajlej aprasztyt *szeszolus* duszeliu czyszeziuj (szwejtynėje). — Kiti wel tiki, kad duszios atsigimsta wajkuose, už taj, gird wajkaj yra pawejdus taj i gimine tewo ar motinos. Negana to. Dusze pagal kitu tikejima perejna ir i kuna meszkos, szakalo, gywates widuje slankanczios (kajp kad tiki Zulu). Latuwininkaj szneka, kad nekurie žmones pasiwereze i wilkalokus noredami kam pikta padaryt, bet kiti wel sako, kad tik raganej kam pakersztaudami, žmogu pawerezia i wilkaloka. Toks duszios persikihnojimas isz wienos gywuoliszkos esybes i kita, tikejime Bramanu ir Buddos Indijoje iwyksta už duszios prasikaltimus ant žiames.

Dusze apiejdusi sawo kuna rupinasi apie likuse gimine, ir namiszkej sznekasi su dusziomis mirusiu giminajeziu. Tajp Kynaj wisas istabias atmajnas namuose, kajp wesele ir tt., apgarsina proseniū duszioms. Kiti wel jas walgidina, o ant metu syki padaro pokili (balu), i kuri duszios wisu proseniū susirenka. Ruskis tikedomas i slajstimos dusziū apie szwentuju abrozjus, padeda pyrageli joms walgyt. Kita gadyne musu latuw-latuwiszki prosenej ant szermenu ar tajp keldami pokili atiduodawo duszioms pirmaji kasni, o paskuj patis ragaudawo walgimus. Paminkle to pirmnykszezio tikejimo iszsilajke katalinu bazoyezioje, kur kožia meta yra szwenzema „dusziu diena“. Britanijoje žmones ejdami gult sukuria ugnele ir palieka liekanas wakarienes del dusziū, lankancziū namus naktije. — Tos taj apie gimine rupestingos dwasio yra galingos, jos gali gywiems duoti geruma ir wargus. Kad indenas Ziem. Amerikoje praszo giedros ar lajmes medžiojeje, o jejju taj neiwyksta, jis regi tane kerszta dwasiu. Nigraj Gwinejoje nelajmej isztikus renkasi ant kalno kaukaru ar pamiszkesse, ir graudzej drauge su paczionis praszo pagelbos dwasiu. Pas rymenus proseniū dwasio, wadinamos Lares lajke gimine ir drauge ja atskirdamos no kitu giminiu, turincziū kitas apgynejiszkas dwases. Newienas szendien skajtydumas apie pasidewinima rymiszku ciecoriu juokiasi isz to, bet anuomet kožnas žimonis i taj tikejo, kad ciecorius gali pawirst i didele dwasiszka esybe.

Koks žmogus buwo gywendamas ant žiames, toki pat yra ir jo dusze, gera ar pikta, norint ajszku skirtuma tarp dwases geros ir piktos newisuomet apejname. Zulu tiki, kad ju mirusieji karejwej arba žalnierej jej yra mejlingi, sutejkia lajme musztynese o jej butu pakersztingi, juos gelbti iszblaszkyti. Ir liga pagal tikejima indenu Amerikos ir nigru Aprikos sutejkia duszios mirelu iszszaukdamos dusze isz kuno apsirgstančio žmogaus; už taj Žiem. Amerikoje indenu gedytojas stengiasi iszswilota dusze sugrazinti i galwa ligonio, o Fidzenas atsiguldas ant nugaros wiloja sawo dusze atgal isz oro. O kad liga yra sunki ir ligonis swajczioja klajoja ir tamposi, sako kad swetima dusze ine, o i kuna ir ji apwalde. Tajp pat szneka ir apie žmogu iszejusi isz proto ir nuomirulinga. Gydimas arba iszwarimas tokios piktos dwasio paprastai yra daromas užkejkimajs, burimajs, ekzorczimajs. Kad australenas apserga, jis tiki, kad jo kepenis gnajbo dusze numirelo; Patagonijoje kerctojej szoka, rekia ir bubinuoja, kad iszbajdyti tuomi trenksmu swetima dusze isz ligonio. Ajgijpte 12 szimtmetije prie karalau Ramzio XII, kajp skajttome atmintije praėjtes kningyneje Paryžiaus, diewajtis Kona buwo siustas iszgydytu karalajte Bentaresz wardu, sirgusia gelmu szlaunies; pikta dusze, kuri buwo apsigywenusis szlaunije, kad gawo downas, tykej iszejo isz kuno, ir ligonis, gird, paswejko. — Dabar matome, kokį žmones pradžioje turejo ir turi supratima ligos: pikta arba swetima dusze, inejdama ing kuna, padaro ji ligotu. O kajp kitajp musu daktaraj ir mes patis jau manome! Juk budas gywenimo ir nuodaj yra priekstimi ligos pagal musu pažiura. O tarp tamsiu žmoniū, kad wajdintuwe yra suzdinta, taj ligonis ir wardus piktu dwasiu iszszaukia ir pasako, delko jos ji apsedo. Pradejus skajtyti ekzorczimus, ligonis nusiramina, už minga ir pasigerina. Wiskas eze parejna ant nutiklymo wajdintuwes žmogaus. Latuwoje kataliku kuningaj isz pabludusiu žmoniū ekzortomis warineja „pikta“ dwase laukan dar ir szendien. Musu žiamėje yra piln tokiū atsitikimu. Arba wel žmogus ikanstas pasiutusio žwerio, bijo wandens; kad kuningas lieja ant ligonio wandeni, taj ligonis czypia ir rieczyasi — o kuningelis ir žmones sako: mataj kajp piktasis ta žmogu lauzol Butu geraj, kad kuningaj mokso truputi daugiaus turetu. Szpanijoje ir szendien

kataliku kuningaj isz nuomirulingu ekzor. cizmajs waro 'dwase' laukan, bet daktaras gydo ta liga duodamas 'potassium bromide'. Tolaus bus.

MOTINA IR DUKTE.

Apsakas P. Wicherto.

(Tasa.)

Jonas newisumet tajp buwo linksmus. Kartajs ji apnikdawo tajp gili ludnybe, ir tuomet jis wajszeziojo dusaudamas ir sedito adynu adynas pusiantamsioje kerteje grincios su uzdarytomis akimis ir neramumo genamas bego i miszka, pakrito ant ziames ir rauste samanas, kurias tik galejo sugriebt jo ranka. Tada taj jis ryta anksti iszejdawo isz namu ir lankydawo tolima koki kajna, kur wakare lujkydawo susirinkima. Jo szalininkaj sake, kad owase dar niekuomet nebuwusi izengusi i ji tajp galingij. Jis megdawo szneket apie pawaldytini praskaltima ir apie nusiziaminima zmogaus akise dawo ir apie paskutinio sudo die ir apie amzina prazuti tu, kurie neatsigimtu szwiesoje pazinties. Jis pats sawia apskunde esas dideliu prasiradelu, muszos i krutines ir melde ugningas zodzejs diewo pagelbos, idant jam pasisektu numarint kuma. Tos maldos nusitodawo iki pusiamakeziuj tankiausej jos bagdawosi tonai, kad tulos moters indawo swajezioti praneszdamos be protiszkoje sznekoje prazawima wisatos. Jonas nakties buwije ejo tolaus ir rytdienij atejus kitam kajme tajp pat dare iki jis wisaj nuilso. Jau owuwo atsitikia, kad ji susilpnejusi rejkejo pasodint i wezima ir parwezt namon. Wienu syki jis per pilnas 3 dienas neeme majsto.

Wisas priesgyniawimas ejo ant nieku. Magdes akis tajp ji pakerejo, kad jis no ju negalejo atsikratyt. Kad jis ji girdejo lauke dajnuojant, jis wienysteje negalejo twertj. O ji megdawo dajnuot tokias dajneles kajp ta: „Naktele nemiegojau, — Kalbejau miela zouch: — Amzinauj, — Dabar ir niekuomet — Asz no jo nesiskirsiu. — Asz daug daugiaus norecziau, — Kad duszele atsiskirtu no kuno, — Ne kad asz eze — Bucziau atskirta — No sawo mylimojo.

O jis pats wis murmejo pabajgos ejlutes kitos oajnos, kuri jam nenorejo iszejt isz galwos: „Iki kelienu — I pelkeles, Iki petelu — I wandeneli... — Warginogos yr' mano dieneles!

Bet Magde tartun mazj taj galejo pastebet, kad jo dieneles buwo wargingos. Pabuwus walandele sa ja, jo skruostaj wel paraudonawa, jo akis zibejo ugningaj, juokes jo lupos. Dajnos, kurias jis del jos sudejo, skambejo ludnaj, bet apsznekejo wargeli, kurs ir ja slogino, norint judwieju prietikis buwo dajniszkaj uzdegtas. Teu dajnawo jaunas bernytis, kurs gejdawo ukiuinke west sawo beprotysteje o nepamate grazios dukreles —: „Rozes pumpurelis — Szalyp pilnos rozes. — Pilna roze grejt nusilapuoja, o pumpurelis prazysta, — Auszra jo lapelej, — Saules szwiesa jo stagarelej, — O gilej ant dugnelo — Ak! aszaru laszelis.

Magde iszrado gana ilgna gajda, ir kad jos motina klause: „Isz kur iszmokaj

ta dajna? — ji juokdamos atsake: „no paties jauno bernelo, kuriam yra gajlu. O pumpurelis werkia delto, kad jis jo nenuskina. Kam gi kitam jis butu ant swieto?“

Jawus pjaunant abudu turejo ejt i pagelba. Wienu wakara dar anuodu pasiliko lauke, kada jau buwo pagryzia namon darbinkaj. Szitu tycziojimos krimto ukiuinke. Ji iszejusi atrado anuodu toli pas upeli sedito pazilwitynyje (pakarklynyje). Magde buwo rankomis apkabinusi jo kakka ir galwa padejusi ant jo krutines. Urte kajp kad szaltis butu perejus per szirdi. Jos tamsios akis zibejo kajp kad zajbas darganoje naktije, jos rankos sugniužo, ir wienu paszoki mu priszokusi juos wienas no kito atples e. „Tajp tajp yra, stenejo ji. Mano wyras ir mano dukte... Ir asz akle nieko nemeziau! Kuomi jus mania hujkote? Szalial! ir kad asz judwieju tajp kitasyk nebeuz jeziau. Ji pastume Magde priesz sawia. „Geriaus butu, kad asz bucziau pagimdziusi koki subjurli ke kad tawia!.

„Muszk tik mania, reke Magde. Asz nieko atmaujyt negalu, kad asz jam esmi gera. Grezejiaus tu prastosi sawo ranka ne kad asz sawo szirdi! Ir takelu ejdama ing blyke ji wel dajnawo: „Asz daug daugiaus norecziau, — Kad duszele atsiskirtu no kuno, — Ne kad asz eze — Bucziau atskirta — No sawo mylimojo.

Jonas neatsikalbinco nej puse zodelo. Jis sawia smarkej bjaurej bare ir aptemias ziurejo ziamyn. Ant galo Urte atstojto no jo ir nurojo werklamit. Taj pirma syki jis mate ja werkiant. Ji werke isz piktumo, bet werke.

Per tris isztisias dienas ji nesznekejo i ji nej zodzio. Duris tarp abiejy ji isz naujo uzkalė, i lauka Jonuj newale buwo ejt. Jis skajte stropej sawo biblija, bet czesas no saules patekejimo iki nusilejdimo jam rodes neturias galo. Wakare Magde dajnawo senoczio trobeleje; tajp juk Urte uzgint negalejo. Ir ji negalejo kludyt, kad jos girde tu. Ji dabar widuje daugiaus ne kad paprastaj kele trenkama. Nieks nemokejo jaj intikt. Merga ji iszware uz taj, kad ji su sena zmona, kuri liezuwius isznesziodawo, uz tworos kas-zin-ka sznibzdejo, o berna ji atlede dienaj Martyno del to, kad jis per drasej uzstawinejo merga. Tajp ja girde damas galejaj mislyt, kad ji tariasi esanti iszdydusi pone, kurios wisi turi atsilenktie. Bet jaj buwo la taj skaudu, ir labaj jos szirdis suspausta. Ji kele trenkama tik del to kad taj wis atitolinti. Bet ji neistenge. Ji zinojo, kad ji prazude kas-zin-ka, o taj buwo jos wisas gywenimas.

Ant galo ji pati pertrauke tylejima. Taj buwo priesz pat ejuant gult. Magde uz sienos dajnawo, kajp kad noredama imigdyt senuti. Urte barszokino pikta i duris, bet nieko taj neprisidejo. „Ji tur ejt szalin-wajtojo ji — tajp negali pasilikt!.

Jis atsidusejo sunkej. „Tu turi tiesa, tare jis, ir mania taj labaj gildo, kad wisakas ant to parejo. Kad asz pirm 3 metu taj bucziau nujutias...“

Ka? Kad Magde tajp trumpam czese

azaugtu? Taj butum galejas ant pirsztu atskajtyt. Ir asz taj tau buwau sakiusi: tu esi per jaunas del manias, palukkt, iki Magde suangs. Ar asz tau nesakiau?“

„Tu man taj sakej!.

„Tuomet man taj butu mazaj kajteja, kad tu butum iszejias ir tu nebutum mislijas apie apsiwedima. O kad ir tajp — taj grejtaj butum sawia pargalejas. Paskuj gi...“ Ji sukando griezdama dantis. „Ar gi tu jaj esi isz tiesu geras?“ paklause ji jo po walandos, ir jos tamsios akis prisigilde aszaru.

„Tuomet asz nesitikejau, kad tajp kuomet galetu atsitikt, atsiliepe jis; bet taj ant manias parejo asz nezinau kajp ir asz negalu pasakyt kajp taj yra. Taj tik asz suprantu, kad Diewas nenorejo man padet atsikratyt no tos priesparos, o tajp asz esmi warginogus zmogus, kurs negal pasigelbet no sawo szirdies wargu!.

„Tajp taj netur but, tare ji. Jejuu kas norums pasiduoda sawo piktoms mislims, kajp gi eze Diewas turi padet?“

Jis wel atsidusejo gana sunkej. „Tajp asz esmi piktas, labaj labaj piktas, reke jis. Bet ka asz galu daryt priesz taj? Ji taj man padare!.

„Tejsybe, taj ji tau padare, patwirtino Urte szmurgnia. Kajp gi kitajp tu galetum tajp bediewiszzkaj piktodziant? Asz matau, kad ji manas neapkeneze uz taj, kad asz nutekajau uz tawias. Delto ji mislineja, kuomi ji mania galetu giliausej uzgaut. Ji nori atimt wieniaus, mano szirdzj miela dajta. Ji nori tawia papiktint, idant asz tawia mindzioecziau kojomis. O paskuj ji apjuoks ir mane ir tawia! Tolaus bus.

KALBA NAUJU LANKU.

Wienu subatos dienu saulej grazej szwieczent iszejau iot miesta pasiwajkszcziot delto, kad mane didelis rejkalas iszwijo. Skajtytojau mielas, turiau tau iszpažint, nors dienu buwo giedri, szaltis buwo gana drutas, nes saule swirdama ziamyn prie lajdos neturejo tiek sylos, idant sawo pazwilnejs spindulejs galetu palengwint wajszcziotojams, isz tiesu szaltis buwo siberijiskas, ir ziamonia wisaj mazaj kas krutejo ant ulycziu, lik ant kerczios Centro ir Maine str. stowejo du dzentlmomaj prisizlywinia prie stulpo telegrapo ar telepono, kad koznas praejtojas turejo uzsilajyt walandele, iki ispet galejo, ar tuodi ponaj nebuwo prikali prie to stulpo.

Bet wisaj netajp buwo. Tuodi ponaj sznekejosi apie swarbius rejkalus. Wienas buwo juodbruwas, usus turejo tamsius tiesok ziamyn nuswirusius, ir isz walos galajis uzriestajis, o taj buwo tas isz dideliu lanku Poznan. Antras buwo wyras augzstas; usajis szwiesejs isz pazemes page-netajis, garsaus balso, kaktos ziamos, kuri iszrejszke didelė iszmintinguma; o taj ta koznas galejo pazint pagal buda ir szueka, kad paejna isz naujuju lanku; ing ta aus pirmutinis tajp atsiliepe:

— Tur but tu, Jonaj, esi iszmintingiausias eze uz wisus latuwiniukus Szenandorije.

— Aa, iszmingiausės, apie taj jau yra wianoms žinoma, bet kam gi ponas mania palygini prie latuwinku, paklause užkaj-tias naujas lankas.

— Asz tawia Jonuk nelyginu prie latuwinku, tik sakau, jeigu tu atweratum wisus latuwinkus ant nauju lanku, taj tu galetum gaut didele wyresnybe ant ju.

— Tajp, tajp, nes ir musu kuningelis sako, kad asz turiu labaj daug proto, tiktaj dar man traktu wieno balkio, bet delto nieko, Burba pajeszkosiu per žebroko gazieta, o tas man ji iwinduos, pasake szypseromas Jonas.

— Ar senėj, kajp pasilikaj nauju lanku paklause ans jo.

— Jau tuoju bus asztuoni metaj.

— O tajp grynaj szneki naujaj lankiskaj

— Ba jau asz Ludwinawe su Kaimu Ie. kum sznekedawau lankiskaj, o tas arendorius buwo didelej mokintas, kad dar asz ir dabar moksla jo turiu galwoje.

Tuo tarpu besznekedami tuodu lankaj pradejo kojomis trepset, tur but jau pradejo szaltis kutent, ir szits pirmutinis galwa mostelejas tare i nauja lanka:

— Ejme kur suszilt ir insigert ka.

— Geraj, ejme bet kur?

— Man rodos arciausės salunas C.

Jonas kakta surauke ir akis primerkias tare kad ten daugiausej latuwiskaj kalba, o asz tos sznekos nekencziu ir girdet nenoriu.

— Taj nieko, Jonuk, mudu sawiskaj galime szneket: asz kajp asz moku, o tu kajp tawia tie Ludwinawo pejsokuoczej iszmokino.

— Bet nenoriu prisakima bažnyczios peržengt.

— Koki prisakima? paklause p.

— O taj žinoma kajpo nauji lankaj turime ir nauja prisakima bažnycini, kurs užgina mums moket skola latuwinkuj, o asz tam dabar paminetam C. juze oh, ho, ho, juze wie rasumeca, ir tolau nepabajge.

Skajytojau mielai žinau, kad lauzys galwa noredamas suprast, kajp asz nugirdau ta kalba tudwieju ponu, o taj pasakau, kad yra labaj lengwu, nes kožnas isz jusu butumet galeja ja girdet, jeigu tik tuomet butumet ateja i Ofisa telefonu; delto persergu kožna sawo prietelu, idant apsisergutu kitasyk sznekedamas kokia slapta szneka stowet prie ar arti stulpo telegrapo ar telepono, nes kožnas kudikis gal atimt tawo szneka ir paduot i gazieta, nes jau asz daugiaus nerejkalauju tokiu pasaku turedamas wirtynes popieru jomis pripildias, kurios czesas no czeso bus atspaudintos Unijoje, idant kožnas skajytojas pažintu, kas taj yra atskila naujuju lanku, ir kajp no ju rejki saugotis.

Užprasomas yra kožnas brolis, jeigu žinotu; kur toks ponas gywena ir kajp jis wadinasi, o jeigu ir jam pacziam atsiktutu cze skajyt, praszau atsiliept, o atims karu. na. Adresas; ulycze apwali, numeris iszdi. las, duris antros isz apaczios, M. Szarpus.

RASZTAS ISZ MAHANOY CITY.

17 kowo 1885 m.

Tejsingaj korespondentas isz Szenando-

rio szneka No 8 lape 3. apie atljadine diena s. Kazimierio ir parapija majszyta Szenandorio, yra taj neužprieszjama tejsybe, kad ir mane priwerte kelis žodžius paraszynie ant patwirtinimo to wisko; nes ta diena iszsairengė daugybe moteru musu miesto ing Szenandori i ta dideli atljada (atpuska), palikusios wajkus be prižiurejimo arba nusamdžiusios dabotojus. Ir tajp kelawo su piluoms szirdimis saldas džiaugsmo, nes buwo palesta nežine per ka paskelba, kad latuwiskas kunigas, gydytojas dusziu pusiau apmirusiu, isz kas-žin-kur pribus i ta atljada; nomoningesni žinodami to pajkaus klebono neapkanta del latuwinku, tam wisaj netikejo, bet nusiszypsoja tare: bus latuwinkas bet su raudona nose! Ir wisisz kajp tajp stojosi pagal ju pranaszyste. Sztaj gryžta musu baltos galwos isz to mielaj lankiamo atljado, bet-wisaj persimajinusios lengwesnos szirdies, raudonoms akimis no aszaru, szaukdamos pagelbos dangaus ir praszydamos Dwasios s. klebonuj, o szarpesnios perkunuodamos ji ir tuos wisus, per kuriu priežasti yra užstoti kelej ir užkelta wartus in izengima latuwiskam dusziu pie meniu; o labiausej isz Naujo Bostono silpnos motereles, kurios turejo dar daugiaus kajp myle kelo no Mahanoy City lipt priesz kalna lygej kajp ir priesz stoga, be jokio pastiprinimo ir be jokios naudos dwasiszkos, sznekedamos: tegul puola koža dangaus ant tokio awininko, kuris mus tajp suwedžiojo. Apie taj nerejke cze man daugiaus szneket, nes kožna skajytoja atsiuncziu in 8. numeri Unijos 1885 m., kur rasit iszguldyta, ko mums butinaj rejki ir ko mes wisomis pajegomis turime jeszkotie.

Pas mus tajpgi tas pats klebonas daro armydelus, norint brolis isz Szenandorio D. Kaszuba neapkaltina ji, jis lygej tajp kajp lape su wuodega mosuodamas moka szwelnej suardyt wisus gerus užmanimus, o jeigu tik latuwinkaj wiena žingsni žengs artyn jo, taj jau be abejojimo pasilikame wergajs lanku, ir mus už apikakles walkios kajp ir Szenandorije, nes jau jis tur gatawa užmanima padarias, ir tur jau kuniga lanka kuris iszsketias nagus laukia riebios sodybos pajkiu latuwiu, ogt ir jis pats jau tajko gatawaj iszskesta majsza ir laukia kožna walanda, kada pradės czerszket musu dorelukaj, jeigu mes atiduosime ant jo ranku pastatyt lankams bažnycze. Brolej! Neį skatika in jo rankas, padarykime gera sutarima sueja in kuopa, atmeskime su paniekiuimu szpiegus, kurie yra jo nusandyti del musu suardymo, idant paskuj sudromstame wandenije geraj jis žuwu užtajmetu, atimkime wisiszka balna lankuj ir szpieguj, kuris nofes ant mus sprando jodyt, o tokiu buwu turesime bažnycze ir kuninga latuwiszka. Szaukime wienu balsu: szalin lankaj! Mahanoy City yra gryna Latuwa! O pagal taj mes duosim dar daug iszmokt Szenandoriskiams. O jeigu tajp padarysime, nu manau, kad mums labaj lengwej parejs, nes brolej musu Szenandorio gelbes mus ir daugumas prisides prie musu parapijos, jeigu ten jie negales nieko gero padaryt. Brolej

mieli! darykime sutarima! darykime reda! pakol dar yra czesas, kad tuoju galetumem paszaukt: szalin su majszu! užsiriszk ji ant wisados, nes latuwinkaj tur tiek proto, kad gal sau patis pasistatyt bažnycze ir tajkytie kasa. B.

RASZTAS ISZ LATUWOS.

Wienas diktas latuwinkas nesenej eme prikalbimet geresnius ukininkus, kad intajsytu draugystini kroma Radwiliszkes miestelije (Kauno redyboje), kur yra trys žydu kromaj ir žydaj pleszia zmonelus kajp wilkaj aweles: už stuopa petrolijos, kas Ringoje kasztuoja 5 skatikaj, cze ima 8 kap ir tt. Isz pradžios beje radosi daug wienu balsu szaukiancziu: „O rejk, rejk tokio kromo!“ Bet žydo kromas stowi geriausioje wie toje, ant pleciaus žmogaus ukininko ir jo kantraktas yra padarytas ant 20 metu, iki kuriu galuj truksta dar 3 metu, tajgi ta pleciu rejkejo nupirkt, o už ji praszo 500 rublu; ir tuoju rejkejo ji pirkt, nes žydaj už ji duos 1000 rublu. Tajgi tas latuwinkas sukrutias wažiuoja pas wiena, pas antra, trecze, kurie buwo geros mislies, bet kas cze: taj nera czeso, taj wel butu didelis rupestys tuomi užsiimt. . . ir tajp isz daugumo pasiliko tik du J. Cz. ir J. Kw. Bet tuodu nenuludo! Nuwažiawia i Paneweži pas notara, kad negalejo užtwirtint sawo pirkesi, — nes skirstyt žiame nera wale — nueme ant 12 metu randon, o tajpogi jeigu juos noretu iszimest ir po 12 metu, taj tures sugražint 500 rublu. Dabar tik liko wienas darbas — iszmest žyda, kurio kantraktas nera istatimiszka padarytas, nežiurint in žydo kejkimus ir wisokius piktliežuwiawimus. O iki bus žydas iszkrapsztytas, taworus pardawines tuodu latuwinkaj nors kletije mineto ukininko.

Rejk atiduot garbe tame dalyke mus kuninguj Gurklewycziuj, kurs yra tikras latuwis, bet pasisaugo no lanku, kuriu pas mus netrukybe, nes grasas Tiszkewyczius sawo wisus samdininkus, pradedant no kamisoriaus o bajgiant ant medszargio (strielcziaus), suweže isz Galicijos. O tie parwežunaj, kajp taj tarnaj (lokaje), užwažiawia pas musu turtinguosius ukininkus (žinoma kur tik yra jaunu mergelu, ten jie dažnaj lankosi) nesigedi szajydamies ir krajpydamies balsej sakyt: „Litwin tu nie wiecej jak bydlo“ ir tt. Jie tajp kalba numanydami, kad jiems pritars tos paczios mergajtes; o kad jau karta pritare, taj jau kitakart jus neberokuoja už latuwajtes, bet už tikras lankiukes, žinoma taj tik akise ju, o ir mergajtes taj kajp ant mielu augtie auga; su tajs brolejs latuwelejs, kurie del ju kitakart pirmieji brolej buwo, szendien jau nebe labaj kalba, o kad susiedaj ukininkaj užpraszo pas sawia ant sutuoktuwiu (weselijos) ar wakaruszku, taj ir nemislyk jas pamatyt pasilinksminant su wajkelejs ukininku, retaj kada ejna ant tokiu praszimu, nes iszgirdia anie Galicijos grybaj joms nemenkaj moka iszmetinet ir iszjuokt. . . . Bet pažiurekime kajp tie bludlajkej apsiejna už akiu tu mergajcziu, o taj jau bajsu yra pasiktansyt, kokias kalbeles jie iszneszjoja, kad jos nej

apie to nera sapnawusios, žiuoma kajp jau is game? O paziurekite, brolej, kas tolaus bus: anie grybaj supus, o musu tos mergaites senos pasilikis ir su labaj nedajle szlowele. Man ju gajlu, nes asz jas auginau ir atmemi geraj kajp jos nej wieno žodelo lankiskaj nemokejo, o ir szendien geriaus kad nekallbeta. Tolaus bus.

PAGEEBA WARGDIENIO.

(Tas.)

Dabar taj mata, kad anie iszdydelej, kurie užaugo sterblese motinos lygejs kiems, eme pustiesi ir pasikela sakyt: mes uenorime sawo krauja majszyt su krauju anu pawargelu, mes ponaj, o anie musu tarnaj, mes žmone: o anie gywuolej, musu kraujas yra tyresnis ir skajdresnis už ju. Mateme tajpogi, jog tajp wisada but negale. Kada žmogus baudžiaininkas sudras, ke panczius wergystes, skirtumas tarp žmoniū likosi ant pamato piūnguotumo. Bepiūngiūj neliko nej prieglaudos nej tewynes nej žiames, nes turzej pagawo wisas tiesas, priwalumus, waldže, ant galo žiamė — o nors Latuwoje yra žmones žiaminiūkaj, bet ta žiamele jiems patiems nejuant, per szendykszti majiniū ukawima iszsprus isz ranku ir teks didžtureziams. Gawusi toki prakitū padejima draugijoje, diduomene susiprato, už taj atlikdama geriausej sawo rejkatus, igrobia kitus. „Wargdienej buk walni žmones, pasidare wisaj turtu tu, kurie redo prietiki sanariū draugijoje, judejim pramones, iszlygas darbo, jo preke [eziene] ir paskajda turtu. Kas tokiems redytojams patinka, taj wadinasi istatimū, ir istatimaj isz tiesu tankiausej buwo tiktaj saju (miera) žmogystiszku rejkalu, irankiū padauginimūj ir pailginimūj waldimo ar paryjimū waldime mažumos diduina“.

Tajp taj kada satriuko sajtas brolystes, wieniems atiteko ramumas, turtingumas, wisokie pelnaj, o kitiems tiktaj w argaj, darbaj ir kapas ant galo. Kuomi gi wercziasi tie wargdienej, kurie tik-tik sawia aprupindami apkajszo gerybemis aną meuka buri didžiūu, koks yra amatas tu darbo wilke ju ir „wargo pelu“? Pirmiausej artojej, kurie rausinedami žiamė traukia prakajta, ir sedami sekla barstoi tū opaze žiamė sawo gywybes dali. Tolesnej darbininkaj giresen akmenskalej, druskos kasikaj, mulietojej-wisokiū nauginiū (mefoliniū) dajgti, mutaj sinetojej medžio, audokli audėjej, siuwejej rubu ir kiti, kurie plusta per dienu dienas prakajte. — ar taj ir wargdienej? Jurininkaj, kurie weža isz wieno žiames i kiti wajsius ir nuowejkalus kraszto, žwejoj, kurie tinkla užmetia, tampo kartskartemi i kratu sugantas žuwis — taj wis yra wargdienej. Nesziotojej ginklo, apgynej sawynes ir sutejktojej atwangumo sawiszkiams, lygej kajp ir galwinej, kurie pramano ir pagerina dajla, moksla, padajlina paproczius ir dabina žmones — prisiskajto prie burio wargdieniū.

Be tu wargdieniū niekam nera lajmes, nej rasm, nej gywenimo, nes nera gywenimo be darb, o darbas juk yra likima, wargdienis. Ir tiems taj wargdieniams doro

daug pajniū anie didžiūnaj, jeju tik nori pagerint sawo likima ar pamazint sawo nuowargi, atima no jo didžiūse dali ju užpeluo, užkrauna jiems begaline wergyste ir wargus be paglobos. Tolaus bus.

Auropa.

London 18 kowo. Klausimas apie Ajgipto finansus tape tajp suredytas: europisz kos waldystes lejdže Ajgiptuj po sawo gwařantija paimt skola ant 9 miljonu swaru sterlingu, ka atnuket rejkes kasmet mokant 350 tukst. sw. st. Palukej neperejs 3½. Del ajgiptiszkos waldystes rejkalu yra kas met pripazinta daugiausej 5½ milijonaj sw. st. Wisi swetingencezej, gywenantieji Ajgipte, mokes no dabar wisokias wyresnybiszkas rinklawas.

Bruselis 20 kowo. Wokietys W. Symens, Wokietijoje, Austrijoje ir Ajrijoje pastate 7 elektriszkus geležinkelus, dabar ejna kalba, kad tokias kelus tajsysis Belgijoje ir Paryziuje. Tie elektriszki geležinej kelej pigiaus atsiejna ne kad musu geležinkelej; szendien tie kelej yra dar naujiena. Nesenej buwo meginta wartot elektra ir Naujame Jorke ant eleweterio (augsztkelo). Galime tiketiesi, kad pasidauginus patyrimams wisur susilauksime ana elektriszku geležinkeli. — Amerikos garbus wyras Edisonsas sako, kad elektra atnesz žmonyste didžiūse nauda newien wartojant elektriszka szwiesa, bet ir naudojant padawima elektriszkos galybes; ta wartone elektros pasiplatins, kad ja swietas mokes gaut isz liepsnos degancziū angli, neimant i pagelba gara ir dinamiszkas maszinas. Darbininkas tuomet bene galetu tuomet sawo darbuose ejt leaktynemis su fabrykaj, nes kuomet anglies naudojame 10 procenta, elektros galetumeme wartot i 80 procentu. Wokiecziu ir prancuzu mokiūti wyraj tiki, kad kuoinet bus galima elektra praktiszkej iszgaūt isz szilimōs saules.

Petropole 20 kowo. Bismarkis ilindias i tarpą Anglijos ir Maskolijos ir, kajp sneka, wajnos nebusia. Nelabaj taj tiketina; kada girdime apie traukina maskoliszko wajsko i Afganū žiamė ir pietu link, ir apie grejta rengimos 30. tukst. angliszkos armijos, kad stoti priesz maskolu.

Amerika.

New Yorkas 18 Kowo. Ar žinote. brolej darbininkaj, ka szii diena primena? Ne?! O turetumete ja gieraj isytemitie. Susimuszus Prancuzaj su Wokietija 1870 m. Paryžiaus darbininkaj (komuna) 1871 m. butu gawia wirszu ir butu wysiems darbininkams giwia nima palangwinia, kad ne ans wokiecziu Bismarkis! Bismarkis palajdo prancuziszka armija isz kalejimo, apsedo ritinia pusia Paryžiaus, ant galo kad Favre ir Thiers su juom diarino sandara — jis rejkalawo kad Paryzius giuklus padetu wys taj delto, idant komuna Paryziuje iszaukjintis. Piūngiej prancuzaj susytare wokiecziams pasyduotic — tyk darbininkaj pasyrode gierajs patrijotaj. Už taj Bismarkis su anaj piūngiūjais susytarias darbininkus iszpjude. Tajp ponas wysur ir wysada ira draugu ponu, ir pjauna darbi-

ninka. Piūngius niekumet nesyrupina ape tewinia isz tykros szirdies, nes jis neturi tajp gražaus jaismo patrijotiszko. Prancuzi szkofe komunoje „tuomet buwo“ dwy partijos: wiena demokratiszka, o kita komunistiszka (szalininkaj Fouriero, Proudhono, Cabet); bet rejkaile apginimo tewines abi partijos ejo kajp wienas wiras. Isz Versaljes per požiaminius takus darbininku niaprietelej atsiumte i Parlziū daugieli arditoju wienibes tarp darbininku; bet darbininkaj nesydawe suwilotie; palicijos tuomet nerejkiejo, Paryziuje neliko wagiū, žmogūdžiū, keksziū, niekas nebuwo piarsekiojemas. Niekuomet gražesnio sujudimo darbininku nebuwo buwia! O kad ant galo darbininkaj buwo prispirti pasyduotie, jie nesypasze milistos ir pasyga lejimo, bet ejo drasej i mři už tewinia ir lajmia sawo brolu darbininku.

Mias lietuwininkaj galetume imtie pawejzda isz anos Paryžiaus komunos. Ir musu tewine Lietuwa szendien piarsekioje maskolus ir ans pats Bismarkis, ir mias už sawo brolus ir sawo tewinia jeju rejkietu, turetu memo nesigajletie ir galwa padetie. „Waj pabuskie o Lietuwa“!

„Ak gana, jau gana kitiems tarnautie, Padumokim, kajp saw isz piaklos isztrauktie!“

Gana mums blaszkitys isz szalies i szali Dirbkim del daugbrolu, kožnas kajp tyk gali!“

New York 17 Kowo. Ajriszej szwiantino diena sz. Patriko su didele iszskilme. Su karunomis, szwentuju wajzdaj, kaspiūjais, kiepuēs apsykajszia jie wajkszeziōje dide lame burije per miestā, o wakare padare dy; ja gierinia ant garbes ano sawo szwento. — Wisi swetingencezej gal sutarime garbint szwentošius, qaryt atminimtis — tik mes, latuwininkaj wepsome lupas pakabinia o apie sawo žiamė ir sawo brolius mažaj rupinames. Kada mes padarysime latuwiszka wienybe?!

APGARŠINIMAJ.

REDISTEJE UNIOS GALEMA GAUT KNIGAS [Izdawimo M. Pwafateko].

Practwos Michaldos nog 578 m. pib. sz užg. Chrystuso.	25c.
Morleuzas Izgulditojas sapna, su planu touris ir tt.	30c.
Istorija Ali-Babos [sz tukstancziō ir wienos hakties] (isz Auropos atej)	30c.
Auszros Kalendorius ant 1884 m.	35c.
Tewynaiū giesme p Wytario	15c.
Auszra ant wyso miato dwilka numerū o wienas numer-	\$2.00.
	20c.
Auszros Kalendorius ant 1884 m.	25c.
Oszkabalū dajnos	25c.
Lietuwiszkas Szupinis	15c.
Drazdausko swietiszkos ir szwentos giesmes	15c.
Miglowaros dajnos	25c.
Knigos tejsibu	25c.
Historija septniū mokitoju	\$1.25.
Nerio pamoklaj	25c.

DR. M. J. B. MESSEMER
 150 SECOND AVE., bet. 9th and 10th St.
 Office Hours: 8-9 A.M. 12-1 1/2 P.M. 7-8 P.M.

News
New
States
Hut
One
...
N